

Olika sorters verb

Hur använder man dem?

Det finns tre sorters verb, som du kan använda för att kommunicera om en handling eller visa ett tillstånd: **Huvudverb, bindeverb och hjälpverb.**

Huvudverb

"Huvudverb" är namn på det verb som beskriver själva handlingen i en kommunikation.

Exempel:

- Jag **åker** snart hem.
- Han **hämtade** hunden.
- Vi **åkte** skridskor igår.
- Hon **klappade** katten.
- Lisa **springer** fort.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika huvudverb.

Bindeverb

"Bindeverb" är namn på de verb som visar att någon eller något befinner sig i ett tillstånd.

Exempel:

- Hon **är** söt.
- Sture **blev** glad på festen.
- Berit verkar trött.
- Nils **kallas** "Tomten".
- De **heter** Persson i efternamn.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika bindeverb.

Hjälpverb

"Hjälpverb" är ord du använder tillsammans med ett huvudverb för att beskriva handlingen eller tillståndet i tiden, eller att det skedde på ett visst sätt.

Ett hjälpverb kan inte användas ensamt utan måste stå tillsammans med ett huvudverb. Annars förstår ingen vad du säger.

- Jag **har** simmat.
- Jag **hade** simmat.
- Jag **ska/skall** simma.
- Jag **skulle** simma.
- Jag **kommer att** simma.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd dessa hjälpverb.

Olika sorters huvudverb

Det finns några olika sorters huvudverb: **Reflexiva verb, opersonliga verb, transitiva och intransitiva verb.**

En beskrivning av transitiva och intransitiva verb följer i nästa artikel.

Reflexiva verb

Det finns en speciell sorts huvudverb som kan bli reflexiva verb tillsammans med ett pronomen.

"Reflexiva verb" fungerar tillsammans med ett pronomen och beskriver en handling, som påverkar någon eller något som har utfört den.

Man använder det reflexiva pronomenet "sig" i tredje person. I övriga personer används objektsformerna av personliga pronomen. Se dessa artiklar i arbetet.

Reflexiva verb ändrar inte sin betydelse

Ett verb som är reflexivt tillsammans med ett pronomen - "tvätta sig" - kan även användas icke-reflexivt - "tvätta" bilen. I båda fallen är betydelsen av verbet densamma dvs. "tvätta".

"Raka" som reflexivt verb: Jag **rakar** mig på toaletten. "Raka" som icke-reflexivt verb: Han rakar fåret.

Det finns andra verb, som fungerar tillsammans med ett pronomen och bildar fasta uttryck. Dessa verb blir inte reflexiva tillsammans med pronomenet.

Exempel på sådana fasta uttryck: känna sig, hämta sig, skärpa sig, gifta sig, stå sig, ställa sig och ta sig. Andra pronomen används i andra personer: Jag har inte **hämtat mig** än.

De ändrar sin betydelse när de inte ingår i det fasta uttrycket. Det fasta uttrycket har en speciell betydelse.

"Hämta" i ett fast uttryck med "sig": Han **hämtade sig** snabbt efter tävlingen. "Hämta" inte i ett fast uttryck: Ulla gick och **hämtade** katten i trädgården.

Verb som är reflexiva tillsammans med ett pronomen

- Kan du **sätta** dig?
- Det gäller att **tvätta** sig.
- Glöm inte att **raka** dig.
- Han ville inte **anstränga** sig.
- Landet ville inte **försvara** sig.
- Hon **skyddar** sig mot tjuvar.
- Barnen brukade **slå** sig på dagis.

Ovanstående verb kan även ha en annan betydelse och är då inte reflexiva: Jag **satte** flaskan på trappan.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika reflexiva verb.

Opersonliga verb

Det finns en annan sorts huvudverb som kallas opersonliga verb.

"Opersonliga verb" beskriver en handling, som inte utförs av någon eller något.

- Det **regnar** i Dalarna.
- Jag ser att det **snöar** i Kiruna.
- Det **ringer** på dörren.
- Det **haglar** i hagen.
- Det **åskade** mycket i somras.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika opersonliga verb.

Olika sorters hjälpverb

Det finns några olika sorters hjälpverb.

Hjälpverb som beskriver handlingen eller tillståndet i tiden

- Vi **skall** åka på semester.
- Jag **har** målat huset.
- Hon **skulle** precis äta, när jag kom.
- Stina **kommer att** bli glad.
- Hon **hade** redan gått, när Axel ringde.
- Jag **skall** snart åka.
- De **har** varit glada på semestern.
- Vi **har** åkt skridskor.
- Han **har** hämtat hunden.
- Stina **kommer att** tvätta bilen snart.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd dessa hjälpverb.

Modala hjälpverb

"Modala hjälpverb" är de hjälpverb som beskriver det sätt på vilket handlingen eller tillståndet sker.

Ordet "modal" betyder ursprungligen "sätt".

Skall, kunna, vilja, böra, få och måste är exempel på modala hjälpverb.

Meningar med modala hjälpverb:

- Jag **skall** hämta grisen.
- Jag **kan** hämta grisen.
- Jag **vill** hämta grisen.
- Jag **bör** hämta grisen.
- Jag **får** hämta grisen.
- Jag **måste** hämta grisen.

Fler meningar med modala hjälpverb:

- Du **måste** hjälpa mig att måla.
- Han **var tvungen att** basta då.
- Du **borde** vara flitigare i skolan.
- **Kan** du hämta tavlan?
- Nils **kunde** skriva bra.
- Sture **vilde** dra upp båtarna i nästa vecka.
- Jag **kunde** vara lyckligare.
- Olle **måste** arbeta nu.
- Anton **borde** ha sökt mer jobb i förra veckan.
- Jag **vill** inte se huset igen.
- Vi **fick** inte rasta hästarna.
- Du **bör** köpa dig nya stövlar idag.
- Vi **måste** hämta katten nu.
- Du **får** komma nu.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika modala hjälpverb.

Huvudverb som ibland fungerar som hjälpverb

Det finns vissa huvudverb som ibland fungerar som hjälpverb.

"Börja", "sluta", "bruka" och "fortsätta" är exempel på huvudverb som kan fungera som hjälpverb.

Meningar med huvudverb som står som hjälpverb:

- Nils **brukar** alltid läsa på kvällarna.
- **Börja** motionera så mår du bättre!
- Berit **fortsatte** inte röka på grund av varningarna.
- **Sluta** bråka innan det är försent!
- Hon **började** frivilligt simma på fritiden.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd olika modala hjälpverb.

Passivbildande hjälpverb

"Passivbildande hjälpverb" är verben "vara" och "bliva" när de hjälper till att bilda en passiv sats och en passiv form av verbet.

Ibland kan du använda verben "vara" och "bliva" som hjälpverb, när du kommunicerar enligt nedanstående.

"Vara" och "bliva" kallas då passivbildande hjälpverb, för att de hjälper till att bilda en passiv sats och en passiv form av verbet.

I en passiv sats, där det som blir utsatt för handlingen står först, med hjälpverben "vara" och "bliva" används perfekt particip-formen av huvud verbet.

- Jag hämtade grisen.
Grisen **blev** hämtad av mig.
- Jag beundrar flickan.
Flickan **är** beundrad av mig.
- Japaner tillverkade bilen.
Bilen **var** tillverkad av japaner.
- Inga uppmuntrade honom.
Han **blev** uppmuntrad av Inga.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar och använd dessa hjälpverb.

Nu vet du vilka olika sorters verb det finns och hur de används!